

УДК 351.854

Г. М. Чирва

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та соціально-поведінкових наук
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У статті здійснено аналіз основної проблематики функціонування закладів вищої освіти та впливу держави на їхню діяльність. Проведено аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти. Зазначено органи державної влади, що регулюють та впливають на діяльність закладів вищої освіти. Привернуто увагу до основного нормативно-правового документу, що регулює сферу вищої освіти, – Закону України «Про вищу освіту». На основі аналізу нормативно-правової бази було сформовано таблицю нормативно-правових актів, що регламентують сферу вищої освіти та діяльність закладів вищої освіти. У процесі дослідження запропоновано імплементацію державними органами влади своїх владних повноважень, керуючись нормативно-правовою базою щодо функціонування закладів вищої освіти. Сформульовано модель реалізації державної політики стосовно закладів вищої освіти. Зроблено висновки відносно нормативно-правового забезпечення закладів вищої освіти, де суб'єктом виступають державні органи влади, як на місцевому, так і на національному рівні.

Ключові слова: нормативно-правова база, вища освіта, заклади вищої освіти, державні органи влади, громадськість, міжнародна спільнота.

Постановка проблеми. Розвиток вищої освіти є пріоритетним у державній політиці. Заклади вищої освіти мають особливий статус та пильну увагу не тільки з боку державних органів влади та громадськості, але й з боку міжнародної спільноти. Завдяки закладам вищої освіти формується майбутній кадровий резерв України, але, незважаючи на надання певної автономії закладам вищої освіти, регулювання з боку держави має бути обов'язковим. Вдала реалізація державних замовлень забезпечує соціальний та економічний розвиток країни. Розроблено низку нормативно-правових документів, що встановлюють основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти. Але якісне виконання нормативно-правових актів насамперед має контролюватися не тільки державою, але й громадськістю, тоді як міжнародна спільнота (зокрема, організації, до яких входять заклади вищої освіти, та органи, що регулюють сферу вищої освіти в певних територіальних об'єднаннях закордонних країн) відстежує якість освіти та загальне дотримання вимог чинного законодавства та їх відповідність загальносвітовим тенденціям. Наразі в нашому дослідженні основним вектором

є визначення базового підґрунтя щодо функціонування закладів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням нормативно-правової бази, що забезпечує функціонування закладів вищої освіти, присвячено праці таких науковців: В. Бахрушина, Є. Краснякова, О. Козієвської, В. Лугового, Т. Лукіної, Ю. Молчанової, Л. Прокопенка, Н. Протасової та ін. Згідно з науковими поглядами О. Поступної, державна політика в освіті має бути передусім джерелом постійних змін з метою покращення функціонування закладів вищої освіти. Щодо особливостей вищої освіти в Україні, то це питання розглянули в наукових працях: Ю. Богач, Т. Боголіб, Є. Бойко, О. Василик, Д. Грішнова, Б. Данилишин, К. Грищенко, М. Євнух, В. Євтушевський, С. Єрохін, І. Каленюк, В. Кремень, К. Корсак, В. Куценко, В. Луговий, С. Михаць, О. Навроцький, Ю. Ніколенко, С. Ніколаєнко, В. Огаренко, К. Павловський, К. Павлюк, О. Поліщук, О. Сидоренко, А. Чухно, Г. Штейн, В. Юхименко, В. Яблонський та інші. Тому варто зосередити увагу на практичній імплементації нормативно-правової бази, яка мала певні законодавчі поправки та зміни, що забезпечує функціонування закладів вищої освіти в Україні.

Метою статті є дослідження нормативно-правового забезпечення діяльності закладів вищої освіти та розроблення моделі реалізації державної політики стосовно закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Нормативно-правова база України є базисом не тільки регулювання діяльності закладів вищої освіти всіх форм власності, але й визначає рівень фінансування сфери вищої освіти як взагалі, так і окремого закладу вищої освіти державної форми власності. Зокрема, до нормативно-правових актів, які регулюють сферу вищої освіти, варто віднести: укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази та інші підзаконні нормативні акти Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки і торгівлі України, Міністерства фінансів України, нормативні акти місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування. Для того щоб змінити функціонування закладів вищої освіти та з метою оптимізації їхньої діяльності, варто спиратися на: Конституцію України, доктрини, програми, стратегії, а також прямі норми рамкового Закону про освіту; правове забезпечення механізмів розвитку освіти. До основних документів, що регулюють діяльність закладів вищої освіти, варто віднести Конституцію України [1], Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») [2], Національну доктрину розвитку освіти [3]. Але на функціонування закладів вищої освіти впливає не лише чинне законодавство, але й виконання Болонських домовленостей. Зокрема, їх виконання розпочинається з прийняття наказу МОН «Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 роки». Але, незважаючи на виконання основних положень щодо кредитно-модульної системи, «рівень знань студентів в Україні став значно нижчим, проте вчитися стало складніше». Варто підкреслити, що заклади вищої освіти насамперед забезпечують як економічний потенціал країни, так і рівень соціальних та політичних відносин [4].

Вектор реалізації державної політики по відношенню до функціонування закладів вищої освіти в Україні спирається на освітню реформу, що була розпочата у 2014 р., а саме із затвердження нової редакції Закону України «Про вищу освіту». Даний закон спрямований на імплементацію заходів щодо наближення української сфери вищої освіти до сучасних

європейських стандартів. Програмним документом освітнього середовища стало прийняття Стратегії сталого розвитку «Україна–2020». Основними показниками даної програми мають стати такі показники діяльності закладів вищої освіти: 75 відсотків випускників загальноосвітніх навчальних закладів володітимуть щонайменше двома іноземними мовами; як держава-учасниця міжнародного дослідження якості освіти PISA Україна має увійти до 50 кращих держав-учасниць. Також значно вплинуло на функціонування закладів вищої освіти укладання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, згідно з якою учасники забезпечують: реформування вищої освіти; зближення у сфері вищої освіти в межах Болонського процесу; підвищення якості та важливості вищої освіти; поглиблення співробітництва між закладами вищої освіти; розширення можливостей закладів вищої освіти; активізації мобільності студентів і викладачів [5].

Основним документом, що регулює сферу вищої освіти, є Закон України «Про вищу освіту», згідно з яким основними функціями державної політики є сприяння: сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя; доступності вищої освіти; незалежності здобуття вищої освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій (крім закладів вищої духовної освіти); міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи; державної підтримки підготовки фахівців із вищою освітою для пріоритетних галузей економічної діяльності, напрямів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-педагогічної, мистецької та педагогічної діяльності; державної підтримки освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності університетів, академій, інститутів, коледжів, зокрема шляхом надання пільг зі сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів закладам вищої освіти, що провадять таку діяльність; здійсненню державно-приватного партнерства у сфері вищої освіти; відкритості формування структури й обсягу освітньої та професійної підготовки фахівців із вищою освітою.

Центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки є Міністерство освіти і науки України. Вектором діяльності даного органу

є координація таких видів діяльності: Атестація щодо вільного володіння українською мовою, вступні компанії до закладів вищої освіти, робота з іноземними студентами, робота з внутрішньо переміщеними особами, визначення квот прийому іноземних студентів, контроль за реалізацією дистанційної освіти, пільгова політика. Якщо ширше окреслити діяльність Міністерства освіти і науки України, то варто додати таке: забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій, а також здійснення державного контролю за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

Також одну з важливих ролей у державній політиці щодо функціонування закладів вищої освіти відіграє місцеве самоврядування. До основних компетенцій місцевого самоврядування варто віднести забезпечення виконання державних програм у сфері вищої освіти, зокрема, визначення релевантної кількості спеціалістів на місцях і внесення даних до центральних органів влади, на основі чого формується державна політика у сфері освіти і науки, пропозицій щодо обсягу державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою. Одна з важливих функцій, яку виконує місцеве самоврядування, полягає в захисті працівників освіти, дітей, учнівської і студентської молоді, а також сприяє працевлаштуванню випускників закладів вищої освіти. Політика державного контролю, з одного боку, сприймається як позитивно, так і негативно, зокрема в умовах значної лібералізації галузі освіти [6].

Важливого значення в умовах сьогодення набуває дистанційне навчання, зокрема віртуальні відносини між «віртуальним» викладачем і «віртуальним» студентом. Тому є певні вимоги до навчального процесу та навчального навантаження, що регулюються нормативно-правовими актами. Часткові зміни провадження навчального процесу є недоречними, внаслідок чого лише буде спостерігатися гальмування розвитку освіти. До основних вимог реалізації дистанційного навчання у вищому навчальному закладі варто віднести: оптимізацію змісту навчальних курсів; розроблення технологій навчання; створення системи контролю.

Питання дистанційної освіти має вже певні напрацювання, які пов'язані з проблемами інформатизації, що були в 90-х роках минулого століття (Указ Президента України «Про державну політику інформатизації України» (1993 р.), а також Постанова Кабінету Міністрів України «Питання інформатизації» (1994 р.). На початку березня 2000 року було створено Українську асоціацію дистанційної освіти (УАДО), учасниками якої стали 9 навчальних закладів та інші організації. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» запропонував Меморандум про створення інформаційної освітньої мережі «Українська дистанційна освіта» [7].

Наразі заклади вищої освіти перебувають у процесах постійної реорганізації, що вимагає більш ґрунтовних підходів до навчання студентів, для того щоб вони змогли задовольнити ринок праці дипломованими та висококваліфікованими випускниками закладів вищої освіти. Так, згідно з чинним Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII в редакції від 19.01.2019 р., зазначено застосування нового якісного підходу до освітніх послуг у суспільстві, особливо до діяльності ЗВО, існує низка процедур щодо визначення освітньо-кваліфікаційного рівня «Постанови про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» та «Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» [8]. На нашу думку, варто охарактеризувати нормативно-правову базу, що впливає на функціонування закладів вищої освіти в Україні (табл. 1).

У процесі дослідження імплементації державними органами влади своїх владних повноважень, спираючись на нормативно-правову базу щодо функціонування закладів вищої освіти, варто сформулювати модель реалізації державної політики стосовно закладів вищої освіти (рис. 1).

В основі моделі реалізації державної політики закладів вищої освіти покладено реалізацію Закону України «Про вищу освіту», що був описаний раніше у статті, визначено, що державну політику краще за все розподіляти на локальний (міське самоврядування) та національний рівні. До локальних функцій варто віднести захист прав та свобод студентської молоді та праців-

**Нормативно-правові акти, що здійснюють регулювання сфери вищої освіти
та діяльності закладів вищої освіти**

Назва документу	Короткий опис
Конституція України (статті 24, 26) [9]	Стаття 24. Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Стаття 26. Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України.
Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабон, 11 квітня 1997 р.), ратифікована Законом України «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні» від 03.12.1999 р. № 1273-XIV [10]	Сторони цієї Конвенції, усвідомлюючи той факт, що право на освіту є одним із прав людини, і що вища освіта, яка відіграє визначну роль у здобуванні і поглибленні знань, є виключно багатим культурним і науковим надбанням як окремих осіб, так і суспільства.
Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаага, 5 жовтня 1961 р.). Приєднання України згідно із Законом України «Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів» від 10.01.2002 р. № 2933-III [11]	Ця Конвенція поширюється на офіційні документи, які були складені на території однієї з Договірних держав і мають бути представлені на території іншої Договірної держави. Кожна з Договірних держав звільняє від легалізації документи, на які поширюється ця Конвенція, і які мають бути представлені на її території.
Угода про співробітництво в галузі освіти (Ташкент, 15 травня 1992 р.) [12]	Держави-учасниці гарантують всім особам, що проживають на їхній території, рівні права на освіту та її доступність незалежно від національної приналежності або інших відмінностей. Особи, що постійно проживають на території однієї з держав-учасниць і мають громадянство іншої держави-учасниці, отримують освіту на всіх рівнях, а також учені ступені і звання, на умовах, встановлених для громадян Держави-учасниці, на території якої вони постійно проживають.
Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VII [13]	Цей Закон регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти.
Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII [14]	Цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу із закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.
Постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [15]	Затверджує ліцензійні умови провадження освітньої діяльності
Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 р. № 3773-VI [16]	Цей Закон визначає правовий статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, та встановлює порядок їх в'їзду в Україну та виїзду з України.
Наказ МОН № 1541 від 01.11.2013 р. (Редакція від 06.10.2017 р., документ з2004-13) Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства [17]	Затверджує такі документи: 1) Порядок організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства; 2) Порядок видачі іноземцям та особам без громадянства запрошень на навчання (стажування) в Україні та їх реєстрації
Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 924 «Питання національного інформаційного центру академічної мобільності» [18]	Погодитися з пропозицією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту щодо покладення на державне підприємство «Інформаційно-іміджевий центр», що належить до сфери управління Міністерства, функцій національного інформаційного центру академічної мобільності.

Продовження таблиці 1

Наказ Міністерства закордонних справ України від 04.06.2002 р. № 113 «Про затвердження інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 26 червня 2002 р. за № 535/6823 [19]	Ця Інструкція встановлює порядок учинення консульської легалізації офіційних документів, складених за участю органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або таких, що від них виходять, як на території України, так і за кордоном. Порядок консульської легалізації офіційних документів установлюється Віденською конвенцією «Про консульські зносини» 1963 року (995_047), міжнародними договорами та чинним законодавством України, а також цією Інструкцією
Наказ Міністерства освіти і науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» від 05.05.2015 р. № 504, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 р. за № 614/27059 [20]	Цим Порядком встановлено процедуру визнання в Україні здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти та/або пройдених періодів навчання з метою забезпечення права громадян, які здобули вищу освіту або пройшли певний період навчання в навчальних закладах інших держав, на продовження навчання та/або провадження професійної діяльності відповідно до законодавства України.

ників освіти, а також забезпечення випускників робочими місцями. До загальнонаціональних задач варто залучити Державні органи, що впливають на регулювання закладів вищої

освіти, а саме: Міністерство фінансів України, Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України, обласні державні адміністрації, Міністерство економіки і торгівлі України, органи

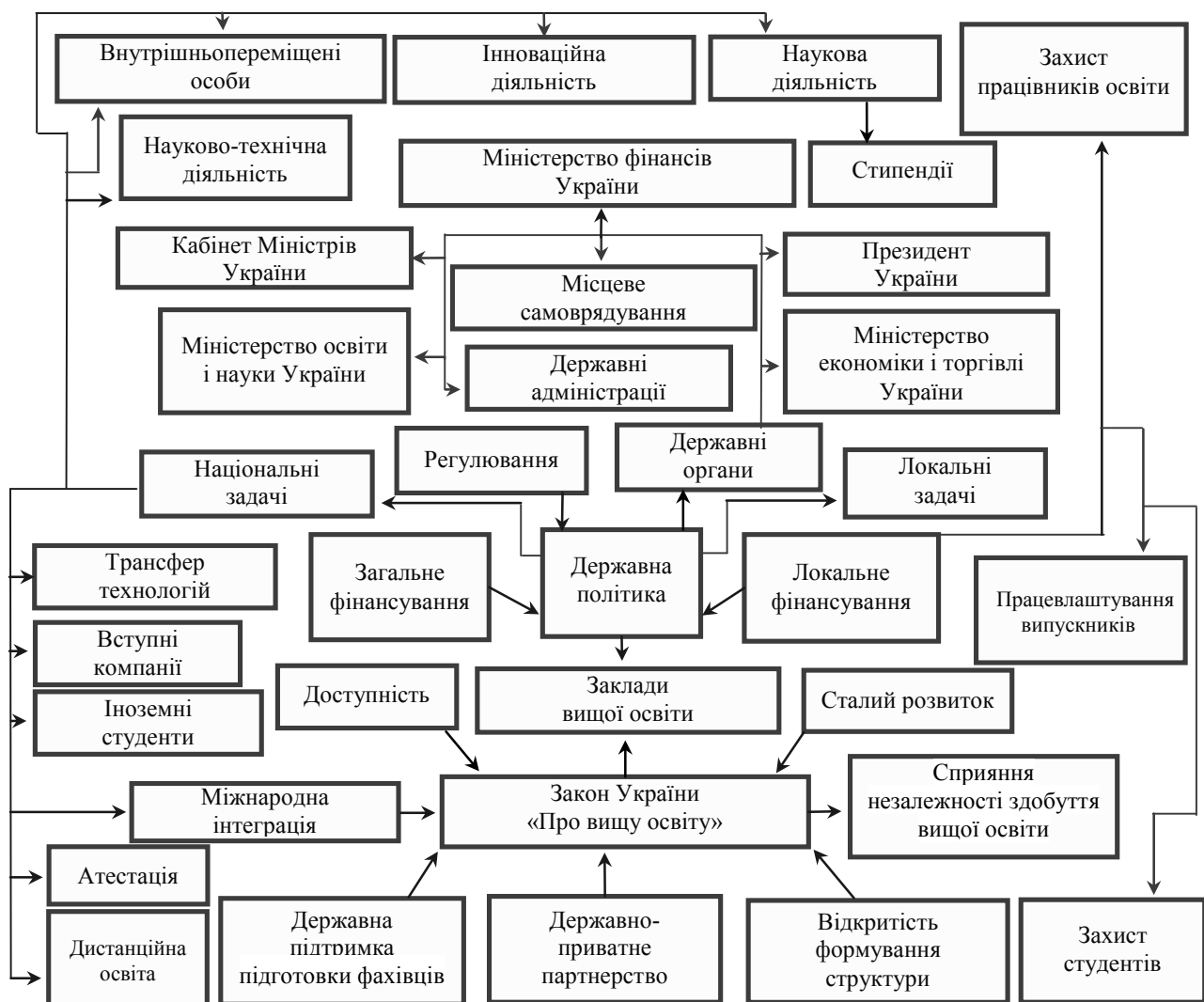

Рис. 1. Модель реалізації державної політики стосовно діяльності закладів вищої освіти

місцевого самоврядування. Основні завдання: підтримка наукової, інноваційної, науково-технічної діяльності, організація стипендіальних програм, вступної кампанії, реалізація прав та свобод іноземних студентів, захист прав внутрішньо переміщених осіб.

Слід також окремо зупинитись на нормативно-правових актах, що регламентують ліцензування та акредитацію закладів вищої освіти, а саме на таких: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах»; Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про ліцензійні умови», Постанова Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266», Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.11.2011 р. № 1377 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 р. № 847», Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу».

Висновки і пропозиції. Провівши наукове дослідження стосовно основних засад нормативно-правової бази та державних органів влади, було підкреслено важливість функціонування всіх гілок влади, тому що від кожної з них залежить належне функціонування закладів вищої освіти. Зокрема, встановлено, що значний вплив на освітнє середовище в закладах вищої освіти має дотримання основних положень Закону України «Про вищу освіту», мета якого полягає в спрямуванні всіх зусиль для створення конкурентоспроможності закладів вищої освіти на міжнародній арені. Позитивними моментом у внесенні змін до нормативно-правових актів є перехід від вирішення локальних проблем до вирішення загальних із боку державних органів влади, що дозволить краще розмежувати діяльність центральних та місцевих органів влади. Завдяки існуючим нормативно-правовим документам можливо впроваджувати інновації в навчальний процес,

підвищувати якість навчання та реалізовувати потенціал закладів вищої освіти.

Список використаної літератури:

1. Конституція України. Конституція, Закон від 28 черв. 1996 р. *Офіц. веб-портал ВР України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») : Постанова Кабінету Міністрів України, Програма, Заходи від 3 листоп. 1993 р. № 896. *Офіц. веб-портал ВР України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>.
3. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347/2002. *Офіц. веб-портал ВР України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
4. Денисенко М.П. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи. 2013. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/3819/1/20170104_Denysenko_17-24.pdf.
5. Ніколаєв Є., Длугопольський О. Реформа вищої освіти України: реалізація профільного закону в 2014–2016 рр. (Shadow Report). 2016. URL: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/HE-shadow-report-final-1.pdf>.
6. Кузьмін О.Є., Яструбський М.Я. Державне регулювання діяльності ВНЗ, його значення у забезпеченні поступального розвитку вищої освіти. С. 64.
7. Ястремська С.О. Нормативне і правове забезпечення системи дистанційної освіти в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 562–566.
8. Волівач А.П. Нормативно-правове забезпечення якості освіти ВНЗ. 2017. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/6765/1/MSIE2017_P234-235.pdf.
9. Конституція України (статті 24, 26). 1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
10. Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабон, 11 квітня 1997 року), ратифікована Законом України «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні» від 03.12.1999 р. № 1273-XIV. 1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_308.
11. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (Гаага, 5 жовтня 1961 р.). Приєднання України згідно з Законом України «Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів» від 10.01.2002 р. № 2933-III. 2002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082.

12. Угода про співробітництво в галузі освіти (Ташкент, 15 травня 1992 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_135.
13. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VII. 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>.
14. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
15. Постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>.
16. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 р. № 3773-VI. 2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3929-12>.
17. Наказ МОН № 1541 від 01.11.2013 (Редакція від 06.10.2017 р., документ z2004-13). Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства. 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2004-13>.
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 № 924 «Питання національного інформаційного центру академічної мобільності». 2011. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/924-2011-%D0%BF>.
19. «Про затвердження інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном» 26 червня 2002 р. за № 535/6823. 2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-02>.
20. Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту від 27 травня 2015 р. за № 614/27059. 2015. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0614-15/paran9>.

Чирва А. М. Нормативно-правовое регулирование деятельности учреждений высшего образования в Украине

В статье осуществлен анализ основной проблематики функционирования учреждений высшего образования и влияния государства на их деятельность. Проведен анализ нормативно-правового обеспечения деятельности учреждений высшего образования. Обозначены органы государственной власти, которые регулируют и влияют на деятельность учреждений высшего образования. Привлечено внимание к основному нормативно-правовому документу, регулиющему сферу высшего образования, – Закону Украины «О высшем образовании». На основе анализа нормативно-правовой базы сформирована таблица нормативно-правовых актов, регламентирующих сферу высшего образования и деятельности учреждений высшего образования. В процессе исследования предложена имплементация государственными органами власти своих властных полномочий, руководствуясь нормативно-правовой базой по функционированию учреждений высшего образования. Сформирована модель реализации государственной политики в отношении высших учебных заведений. Подведены итоги нормативно-правового обеспечения учреждений высшего образования, где субъектом выступают государственные органы власти, как на местном, так и на национальном уровне.

Ключевые слова: *нормативно-правовая база, высшее образование, высшие учебные заведения, государственные органы власти, общественность, международное сообщество.*

Chyrva H. M. Normative legal regulation of activity higher education in Ukraine

The article analyzes the main problems of functioning of institutions of higher education and the influence of the State on their activities. The analysis of legal support of activity of establishments of higher education is carried out. There are state authorities that regulate and influence the activities of higher education institutions. Attention is drawn to the main legal document regulating the sphere of higher education - the Law of Ukraine "On Higher Education". On the basis of the analysis of the legal and regulatory framework, a table of legal documents regulating the sphere of higher education and activity of institutions of higher education was formed. In the course of the research, it is proposed to implement the authority of the State authorities, guided by the regulatory framework for the functioning of institutions of higher education. The model of the implementation of state policy in relation to higher education institutions was formed. The legal provision of institutions of higher education, where the subject is the state authorities, both at the local and national level was summed up.

Key words: *normative-legal base, higher education, institutions of higher education, state authorities, public, international community.*